

Gustaf Cavallius

Universitetslektor Gustaf Cavallius har efter en kort tids sjukdom gått bort vid 81 års ålder.

Norr om Delhi, med Himalayas berg som fond, ligger staden Bareilly vid en biflod till Ganges. Där föddes och tillbringade Gustaf sina tidiga år i ett myller av intryck.

En oförglömlig upplevelse för honom var när han som tolvåring tillsammans med sin far gick en lång bergsvandring i Himalayas snöklädda berg. Han tecknade och målade tidigt och började vid åtta års ålder på engelsk internatskola i Indien för att som trettonåring sändas till Lundsberg där han tog studenten 1951.

Gustaf började läsa juridik i Uppsala men efter en termin blev det konsthistoria. Med sitt outsinliga engagemang och sin djärva briljans kom han att bli en konstteoretiker som inte lämnade någon oberörd.

I doktorsavhandlingen Velazquez Las Hilanderas gör Gustaf – med inspiration från strukturalism, nykritik och gestaltpsykologi – en ingående närläsning och om-tolkning av mästerverket. Genom att grundlägga tolkningen av verket i en analys av bildens komposition sätts ramarna för vilka betydelse som är möjliga att utläsa.

Metoden utgick ifrån teorin att människans visuella perception förblivit densamma under årtusen-

den, även om kulturen har genomgått stora förändringar. Det gör att vi kan tolka och förstå konstverk från kulturer som geografiskt eller historiskt befinner sig långt från vår egen.

Även i ett internationellt perspektiv är Gustafs bidrag till tolkningsteorin säreget och förtjänar ett förnyat intresse. Dock kan hans publikationer inte fånga dynamiken och betydelsen av hans lärargärning. 1973 kom han efter sin disputation till Göteborg för en lektorstjänst vid konstvetenskapliga institutionen.

Han var en karismatisk lärare, vars föreläsningar utvecklade sig till flera timmar långa ögonöppnande sessioner om enskilda konstverk, från Faraos Narmers sminkpalett, över Matisse Apollon till Elsa Beskows Tant Brun, tant Grön och tant Gredelin och Jan Lööfs Sagan om det röda äpplet. För många av oss som läste konstvetenskap i Göteborg förändrade Gustaf för all framtid vårt förhållande till bilder.

Han kom inte minst att intressera sig för bilders politiska dimensioner, som hos Goya eller Manet, och konstens subversiva potential hamnade ofta i fokus, liksom diskussioner om genusöverskridande egenskaper. Gustafs stora integritet och hans nytänkande tillsammans med öppenhet och humor är egenskaper som bär hans gärning och person långt över tiden och rummet.

ISABELLA NILSSON,

chef Göteborgs konstmuseum

JEFF WERNER,

professor Konstvetenskapliga institutionen,

Stockholms universitet